A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. október 27.*

„Előzetes döntéshozatal — Bizonyos tervek és programok környezeti hatásvizsgálata — 2001/42/EK irányelv — A 2. cikk a) pontja és a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontja — A »tervek és programok« fogalma — A szélerőművek telepítésére vonatkozó, végrehajtási rendeletben megállapított feltételek — Elsősorban biztonsági, ellenőrzési, helyreállítási és üzembiztonsági intézkedésekre, valamint az övezetek érintettsége tekintetében meghatározott, zajszinttel kapcsolatos előírásokra vonatkozó rendelkezések”

A C-290/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d'État (államtanács, Belgium) a Bírósághoz 2015. június 15-én érkezett, 2015. június 2-i határozatával terjesztett elő az előtte

Patrice D'Oultremont és társai

és

a **Région wallonne**

között

a **Fédération de l'énergie d'origine renouvelable et alternative ASBL (EDORA)**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (előadó) és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. április 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– P. D'Oultremont és társai képviseletében J. Sambon avocat,

– a Fédération de l'énergie d'origine renouvelable et alternative ASBL (EDORA) képviseletében J. Sohier, S. Rodrigues, L. Levi, A. Blot és M. Chomé avocats,

* Az eljárás nyelve: francia.

– a belga kormány képviseletében J. Van Holm, M. Jacobs és S. Vanrie, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: P. Moërynck avocat,

– a francia kormány képviseletében D. Colas és J. Traband, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman, B. Koopman és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében O. Beynet és C. Hermes, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. július 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 197., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 157. o.) 3. cikke a) pontjának, valamint 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Patrice D'Oultremont és társai, valamint a Région wallonne között a vallon kormánynak a 0,5 MW vagy annál nagyobb összteljesítményű szélerőműparkokra vonatkozó ágazati feltételekről, a vallon kormánynak a 2002. július 4-i, a 1999. március 11-i, a környezethasználati engedélyről és az kapcsolatos eljárásról és végrehajtási intézkedésekről szóló rendelet módosításáról szóló rendelete, valamint a vallon kormánynak a hatásvizsgálat alá tartozó projektek, valamint a minősített létesítmények és tevékenységek listáját létrehozó 2002. július 4-i rendelete módosításáról szóló rendelete (arrêté du Gouvernement wallon du 13 février 2014, portant conditions sectorielles relatives aux parcs d'éoliennes d'une puissance totale supérieure ou égale à 0,5 MW, relatif à la procédure et à diverses mesures d'exécution du décret, du 11 mars 1999, relatif au permis d'environnement et modifiant l'arrêté du Gouvernement wallon, du 4 juin 2002, arrêtant la liste des projets soumis à étude d'incidences et des installations et activités classées; *Moniteur belge*, 2014. március 7., 20263. o., a továbbiakban: 2014. február 13-i rendelet) érvényessége tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

Az országhatáron átterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény

3 Az Espooban (Finnország) 1991. február 26-án aláírt, az országhatáron átterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezményt (a továbbiakban: Espooi Egyezmény) az Európai Közösség nevében 1997. június 24-én hagyták jóvá, és ugyanezen év szeptember 10-én lépett hatályba.

4 Az Espooi Egyezmény 2. cikkének (7) bekezdése értelmében:

„Az egyezmény szerint előírt környezeti hatásvizsgálatokat minimális követelményként a tervezett tevékenység létesítmény szintű tervezésekor kell elvégezni. A felek a megfelelő mértékig törekednek arra, hogy a környezeti hatásvizsgálat elveit alkalmazzák a politikákra, tervekre és programokra."

Az Espooi Egyezményhez kapcsolódó, a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló jegyzőkönyv

5 Az Espooi Egyezményhez kapcsolódó, a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet a Bizottság az Európai Közösség nevében 2003. május 21-én írta alá Kijevben (Ukrajna; a továbbiakban: Kijevi Jegyzőkönyv). E jegyzőkönyvet a 2008. október 20-i 2008/871/EK tanácsi határozat (HL 2008. L 308., 33. o.) hagyta jóvá.

6 A kijevi jegyzőkönyv 13. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

„Valamennyi fél törekszik annak biztosítására, hogy a környezeti, ezen belül az egészséget érintő szempontokat a megfelelő mértékig megfontolják és beépítsék minden olyan szakpolitikai és jogalkotási javaslat előkészítése során, amelynek valószínűleg jelentős környezeti, ezen belül az egészséget érintő hatása van."

Az Aarhusi Egyezmény

7 A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezmény, amelyet az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozat (HL 2005. L 124., 1. o.) hagyott jóvá (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény) is foglalkozik a környezeti hatásvizsgálattal.

8 Ezen egyezmény 6. cikke a nyilvánosságnak a tevékenységek engedélyezésében való részvételére vonatkozó szabályokat tartalmaz. Az egyezmény 7. és 8. cikke e részvételre a terveket, a programokat, a politikákat, a végrehajtó jellegű, valamint az általánosan kötelező érvényű egyéb jogszabályokat illetően utal.

Az uniós jog

9 A 2001/14 irányelv (4) preambulumbekezdése értelmében:

„A környezeti vizsgálat fontos eszköz a környezeti szempontok beillesztésére olyan tervek és programok előkészítésébe és elfogadásába, amelyeknek valószínűleg jelentős hatása lehet a tagállamokban a környezetre, mivel biztosítja, hogy e tervek és programok megvalósításának ilyen hatásait előkészítésük során és elfogadásukat megelőzően számításba vegyék."

10 Ezen irányelv „Cél" című 1. cikke előírja:

„Ennek az irányelvnek a célja, hogy a környezet magas szintű védelmét biztosítsa, és hogy hozzájáruljon a környezeti szempontok beillesztéséhez a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében, annak biztosításával, hogy ennek az irányelvnek megfelelően, környezeti vizsgálatot végezzenek egyes, a környezetre valószínűleg jelentős hatással járó tervek és programok vonatkozásában."

11 Az irányelv 2. cikke így szól:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) tervek és programok: azok a tervek és programok, beleértve az [Unió] által közösen finanszírozottakat is, illetve ezek bármely módosítása:

– amelyeket valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia, illetve elfogadnia, illetve amelyeket valamely hatóság dolgoz ki parlamenti vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra, valamint

– amelyeket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő;

b) környezeti vizsgálat: a 4–9. cikknek megfelelően a környezeti jelentés kidolgozása, konzultációk lefolytatása, a döntéshozatal során a környezeti jelentés és a konzultációs eredmények figyelembevétele, valamint a döntésről szóló tájékoztatás;

[...]"

12 Ugyanezen irányelv „Hatály" című 3. cikke értelmében:

„(1) A 4–9. cikknek megfelelő környezeti vizsgálatot kell végezni azokkal a 2–4. cikkben említett tervekkel és programokkal kapcsolatban, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz.

(2) A (3) bekezdésre is figyelemmel környezeti vizsgálatot végeznek valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban,

a) amely a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készül, és amely meghatározza [a 85/337 irányelvet a 2012. február 17-től kezdődően hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU, európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 26., 1. o.)] I. és II. mellékletében felsorolt projektek [helyesen: projektek végrehajtása] jövőbeli engedélyének kereteit; illetve

[...]

(3) A (2) bekezdésben említett tervek és programok közül azok, amelyek helyi szinten kis területek használatát veszik tervbe, illetve a (2) bekezdésben említett terveknek vagy programoknak csupán kisebb módosításai, csak abban az esetben igényelnek környezeti vizsgálatot, ha a tagállamok úgy határoznak, hogy azoknak valószínűleg jelentős hatásuk van a környezetre.

(4) A tagállamok határozzák meg, hogy a (2) bekezdésben említetteken kívül azoknak az egyéb terveknek vagy programoknak, amelyek meghatározzák a projektek jövőbeli engedélyének kereteit, valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e.

[...]"

A belga jog

13 Az intézményi reformokról szóló, 1980. augusztus 8-i különös törvény (loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles; *Moniteur belge*, 1980. augusztus 15., 9434. o.) II. része 6. cikke (1) bekezdésének értelmében a környezetvédelmet illetően kizárólag a régiók rendelkeznek hatáskörrel.

14 A Région wallonne-ban (vallon régió) a 2001/42 irányelvet a környezetvédelmi törvénykönyv (code de l'environnement; *Moniteur belge*, 2004. július 9., 54654. o.) I. könyvének D.52. és ezt követő cikkei ültették át részlegesen, amint az e törvénykönyv D.51/1. cikkéből következik.

15 Az említett törvénykönyv I. könyve D.6. cikkének 13. pontja úgy határozza meg a „terveket és programokat", hogy azok olyan „határozatok és módosításaik [a területrendezésről, a városfejlesztésről, az épített környezetről és az energiáról szóló vallon törvénykönyvben (code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie; *Moniteur belge*, 1984. május 19., 6939. o., helyesbítés: *Moniteur belge*, 1984. május 25., 7636. o.)] szereplők kivételével, amelyek tárgya a környezet minőségével összefüggő egy vagy több konkrét cél elérése érdekében tervezett intézkedések vagy műveletek rendezett sorozatának meghatározása, vagy egy vagy több övezet vagy valamely helyszín rendeltetésének vagy védelmi rendszerének meghatározása, többek között annak érdekében, hogy rögzítsék meghatározott tevékenységek ott történő folytatása engedélyezésének kereteit, és amelyeket:

a. valamely regionális vagy helyi szintű hatóság dolgoz ki, és/vagy fogad el, illetve amelyeket valamely hatóság dolgoz ki a vallon parlament vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra;

b. rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő;

Az e rendelet szerinti tervek és programok magukban foglalják az Európai [Unió] által közösen finanszírozottakat is."

16 A vallon kormány környezethasználati engedélyről szóló, 1999. március 11-i rendeletének (Décret du Conseil régional wallon, du 11 mars 1999, relatif au permis d'environnement; *Moniteur belge* 1999. június 8., 21114. o., valamint helyesbítés: *Moniteur belge* 1999. december 22., 48280. o.; a továbbiakban: az 1999. március 11-i rendelet) 2. cikke értelmében e rendelet célja, „hogy a környezetszennyezés megelőzésének és mérséklésének integrált megközelítése keretében biztosítsa az ember vagy a környezet azon veszélyekkel, hátrányokkal vagy terhelésekkel szembeni védelmét, amelyeket valamely létesítmény az üzemeltetés során vagy azt követően, közvetlenül vagy közvetetten okozhat".

17 E rendelet 4. cikke ekképp rendelkezik:

„A kormány a 2. cikkben megjelölt célok elérése céljából általános, ágazati vagy egyetemes feltételeket fogad el. E feltételek jogi kötőerővel rendelkeznek.

[...]

E feltételek különösen az alábbiakra vonatkozhatnak:

[...]

3° a kormány által kijelölt hatóságok számára rendszeresen szolgáltatandó információk, amelyek a következőkre vonatkoznak:
   a. a létesítmény kibocsátásai;
   b. a környezeti hatások csökkentése érdekében tett intézkedések;

[...]"

18 Az említett rendelet 5. cikke a következőket írja elő:

„1. § Az általános feltételek valamennyi létesítményre és tevékenységre alkalmazandók.

2. § Az ágazati feltételek egy adott gazdasági ágazat, földrajzi terület vagy olyan terület létesítményeire és tevékenységeire alkalmazandók, ahol valamely különös kockázat jelenik vagy jelenhet meg.

[...]"

19 A 2014. február 13-i rendelet 1. cikke értelmében:

„A jelen ágazati feltételeket azokra a szélerőműparkokra kell alkalmazni, amelyek összteljesítménye 0,5 MW vagy annál nagyobb, és amelyek [az 1999. március 11-i rendeletben szereplő létesítmények üzemeltetésének általános feltételeinek rögzítéséről szóló 2002. július 4-i rendelet (arrêté du 4 juillet 2002 fixant les conditions générales d'exploitation des établissements visés par le décret du 11 mars 1999)] I. mellékletének 40.10.01.04.02. és 40.10.01.04.03. sz. rovatában szerepelnek."

20 A 2014. február 13-i rendelet II. részében található, „Üzemeltetés" című 5. cikke értelmében:

„A karbantartás szükségleteit kivéve semmiféle világítóberendezés nem lehet bekapcsolva éjszaka sem a szélerőmű lábánál, sem annak szélein."

21 E rendelet 9. cikke, amely ugyanezen III. fejezetben található, a következőképpen rendelkezik:

„A parkon belül, de a szélerőműveken kívül a tevékenységgel kapcsolatos, a földtől másfél méterre mért mágneses mező erőssége nem haladhatja meg a 100 mikrotesla határértéket."

22 Ugyanezen rendeletnek a szintén a III. fejezetben található 10. cikke értelmében:

„1. § Az árnyékoknak a szélerőművek által keltett stroboszkóp hatás határértéke 30 óra/év, illetve 30 perc/nap a teljes épített, vagy szabályosan engedélyezett, e hatásnak kitett lakókörnyezet tekintetében. Ezen értékeket az alábbi paraméterek által jellemzett »legkedvezőtlenebb eset« megközelítés alapján kell kiszámítani:

1. a nap reggeltől estig süt (folyamatosan derült ég);

2. a szélerőművek folyamatosan működnek (a szélsebesség mindig a szélerőmű működési tartományán belül van, és ezek 100%-ban rendelkezésre állnak);

3. a szélerőművek rotorja folyamatosan derékszöget zár be a nap sugaraival.

Az üzemeltető felhasznál minden lehetséges olyan eszközt, amely lehetővé teszi az árnyéknak való kitettség csökkentését e határértékek tiszteletben tartása érdekében.

2. § E határértékeket nem kell alkalmazni, ha a létesítmény üzeme által keltett árnyék nem érinti a lakókörnyezet lakosait. Ebben az esetben az üzemeltető bármely jogi úton bizonyíthatja ezt."

23 A 2014. február 13-i rendelet „Zaj" című V. fejezetének „A zajszintre vonatkozó szabályok" című I. szakasza tartalmazza többek között a 20. cikket, amely a szélerőműparkok zajkibocsátása határértékeinek szintjét határozza meg, valamint a 21. cikket, amely a határértékeket elsősorban az úgynevezett „területrendezési" övezetek, azaz a hatáskörrel rendelkező hatóságok által egy terv alapján meghatározott földrajzi körzetek (lakóövezetek, mezőgazdasági övezetek, gazdasági tevékenységre szolgáló övezetek és egyéb övezetek) szerint határozza meg.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

24 2013. február 21-én a vallon kormány egy „referenciakeretet" fogadott el, amelyet ugyanezen év júliusában módosított, és amely ajánlásokat fogalmazott meg a szélerőműveknek a vallon régióban történő telepítésével kapcsolatban. E jogi eszközt egy „referencia-térképnek" nevezett térkép egészítette ki, amelynek az volt a célja, hogy tervezési keretet adjon a vallon régió „horizon 2020" szélerőmű programja végrehajtásához. E térképről a környezeti hatásokra vonatkozó jelentés készült.

25 2013. szeptember 16-a és október 30-a között közvélemény-kutatást tartottak valamennyi vallon településen. A nyilvánosság számára az e közvélemény-kutatás során rendelkezésre álló iratok között a jelen ítélet előző pontjában említett iratok, nevezetesen a referenciakeret, a referencia-térkép és a környezeti hatásokra vonatkozó jelentés is szerepelt.

26 Mindazonáltal sem a referenciakeret, sem a referencia-térkép nem került véglegesen elfogadásra.

27 Időközben a vallon kormány elfogadta a 2014. február 13-i rendeletet.

28 2014. május 6-án, P. D'Oultremont és társai e rendelet megsemmisítése iránti kérelmet nyújtottak be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Conseil d'État-hoz (államtanács, Belgium). Keresetük alátámasztására P. D'Oultremont és társai többek között arra hivatkoznak, hogy e rendelet nem egyeztethető össze a 2001/42 irányelvvel, mivel a vallon régió anélkül fogadta el az említett rendeletet, hogy annak rendelkezéseit környezeti hatásvizsgálati eljárásnak vagy a nyilvánosság részvételével lefolytatott eljárásnak vetették volna alá.

29 A vallon régió és a beavatkozó fél, a Fédération de l'énergie d'origine renouvelable et alternative ASBL (EDORA; a megújuló és alternatív forrásból származó energiák szövetsége) úgy ítéli meg, hogy maga a rendelet távol áll az ezen irányelv értelmében vett „tervek és programok" fogalmától.

30 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy mivel a Bíróság nem tett pontosításokat a 2010. június 17-i Terre wallonne és Inter-Environnement Wallonie ítéletben (C-105/09 és C-110/09, EU:C:2010:355), az azon kérdésre adott válasz, hogy a 2014. február 13-i rendelet rendelkezései „terveknek és programoknak" minősülnek-e, nem rendelkezik nyilvánvaló kötőerővel.

31 E bíróság szerint különös nehézség rejlik abban a körülményben, hogy az említett rendelet rendelkezései elválnak a jelen ítélet 24. pontjában említett referenciakerettől és a szélerőművek telepítésének helyeire vonatkozó térképtől, és e körülmény, legalább is részlegesen, megfosztja az említett rendelkezéseket a programozási tartalmuktól a szélenergia termelésének kerete tekintetében.

32 E szempontból a 2014. február 13-i rendelet nem határoz meg „teljes keretet", a szélerőmű parkok üzemeltetését szabályozó koordinált intézkedéseket a környezet védelme érdekében. Márpedig, a kérdést előterjesztő bíróság szerint az is igaz, hogy az engedélyek kiadásának során az említett rendelet azon szabályainak figyelembevétele, amelyek elsősorban a zajra és a szélerőművek által keltett árnyékok stroboszkóp hatására vonatkoznak, szükségképpen azzal a következménnyel járnak, hogy a szélerőművek telepítésének helyét a lakott környezethez viszonyítva kell meghatározni.

33 Ha elfogadásra kerülne a „terveknek és programoknak" a környezetvédelmi törvénykönyv I. könyve D.6. cikke 13. pontjában a regionális jogalkotó által adott meghatározása, miszerint ezek elválnak a referenciakerettől a szélerőművek telepítése tekintetében a legalkalmasabb helyeken lévő környezetet ábrázoló térképtől, az ágazati feltételek e bíróság szerint önmagukban nem minősülnek „a környezet minőségével összefüggő egy vagy több konkrét cél elérése érdekében tervezett intézkedések vagy műveletek rendezett sorozatának".

34 A kérdést előterjesztő bíróság azt is kiemeli, hogy a 2014. február 13-i rendeletben előírt ágazati feltételek nem határozzák meg több övezet vagy egy hely védelmének rendeltetését vagy védelmi rendszerét sem.

35 Márpedig, e bíróság szerint a 2001/42 irányelvnek a 2010. június 17-i Terre wallonne és Inter-Environnement Wallonie ítélet (C-105/09 és C-110/09, EU:C:2010:355) 47. pontjának fényében értelmezett I. és II. mellékletéből láthatóan az tűnik ki, hogy egy terv vagy program szükségszerűen olyan földrajzilag körülhatárolt övezetre vonatkozik, mint például a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv (HL 1991. L 375., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 68. o.) értelmében vett, „a nitrogén fenntartható mezőgazdasági felhasználása keretében azonosított veszélyeztetett területek", amelyekről az említett ítélet elsősorban szólt.

36 E körülményekre tekintettel a Conseil d'État (államtanács) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A [2001/42/EK] irányelv 2. cikkének a) pontjából és a 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjából az következik-e, hogy e rendelkezések értelmében »tervnek vagy programnak« kell minősülnie egy olyan rendeletnek, amely a szélerőművek létesítésére vonatkozó különböző rendelkezéseket – többek között a biztonságra, az ellenőrzésre, az állapot helyreállítására és a biztosítékra vonatkozó rendelkezéseket, valamint az egyes területrendezési övezetekre tekintettel meghatározott, a zajkibocsátásra vonatkozó előírásokat – tartalmaz, amely rendelkezések olyan közigazgatási engedélyek megadását szabályozzák, amelyek a projektgazdát a belső jog értelmében jogszabály erejénél fogva környezeti hatásvizsgálati kötelezettség hatálya alá tartozó létesítmények létesítésére és üzemeltetésére jogosítják fel?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

37 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a „terveknek és programoknak" az ezen irányelv értelmébe vett fogalmába tartozik az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan végrehajtási rendelet, amely a szélerőművek telepítésére vonatkozó, az ilyen erőművek telepítésével és üzemeltetésével kapcsolatos közigazgatási engedélyek kiadásának keretében tiszteletben tartandó különféle rendelkezéseket tartalmaz.

38 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/42 irányelv (4) preambulumbekezdéséből az következik, hogy a környezeti vizsgálat fontos eszköz a környezeti szempontok beillesztésére bizonyos tervek és programok előkészítésébe és elfogadásába.

39 Ezenfelül, és amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 34. pontjában, a „tervek és programok" fogalmának az egyéb, a 2001/42 irányelv anyagi hatálya alá nem tartozó intézkedésektől történő elhatárolását az ezen irányelv 1. cikkében rögzített alapvető cél tekintetében kell elvégezni, vagyis a környezetre valószínűleg jelentős hatást gyakorló tervek és programok vonatkozásában környezeti hatásvizsgálatot kell végezni (lásd ebben az értelemben: 2012. február 28-i Inter-Environnement Wallonie és Terre wallonne ítélet, C-41/11, EU:C:2012:103, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Következésképpen, a 2001/42 irányelv céljára, vagyis a környezet magasabb szintű védelmének biztosítására tekintettel, az ezen irányelv hatályát körülhatároló rendelkezéseket, és különösen az irányelv hatálya alá tartozó aktusok meghatározását tartalmazóakat, kiterjesztően kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2012. március 22-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-567/10, EU:C:2012:159, 37. pont, 2015. szeptember 10-i Dimos Kropias Attikis ítélet, C-473/14, EU:C:2015:582, 50. pont).

41 A 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontját illetően, a „terveknek és a programoknak" az e rendelkezésben foglalt fogalma kumulatív feltételeket tartalmaz: egyrészt azokat valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia, illetve elfogadnia, illetve azokat valamely hatóság dolgoz ki parlamenti vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra, másrészt pedig azokat törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írják elő.

42 A kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból az tűnik ki, hogy a 2014. február 13-i rendeletet egy regionális hatóság, a jelen ügyben a vallon kormány dolgozta ki és fogadta el, és e rendelet elfogadását az 1999. március 11-i rendelet rendelkezései követelték meg.

43 A 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja, e cikk (3) bekezdésére is figyelemmel előírja, hogy környezeti vizsgálatot végeznek valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban, amely – többek között – az energiaágazatban készül, és amely meghatározza a 2011/42 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek jövőbeli engedélyének kereteit.

44 Márpedig az nem vitatott, hogy a 2014. február 13-i rendelet az energiaágazatra vonatkozik, és hozzájárul a szélerőműparkok projektjeinek végrehajtásához a vallon régióban, amely projektek a 2011/42 irányelv II. mellékletében felsorolt projektek közé tartoznak.

45 A „tervek és programok" fogalmát illetően, bár ennek nyilvánvalóan egy bizonyos területet kell lefednie, sem a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontjából, sem pedig ugyanezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjából nem következik, hogy az említett terveknek vagy programoknak egy adott terület rendezésére kell irányulniuk. Az említett rendelkezések megfogalmazásából az következik, hogy ezek, tágabb értelemben, általánosságban vonatkoznak a területek vagy övezetek rendezésére.

46 Márpedig, a kérdést előterjesztő bíróság megállapításai szerint a 2014. február 13-i rendelet a vallon régió egész területére vonatkozik, és a zaj tekintetében az e rendeletben előírt határértékek szoros kapcsolatban vannak az említett területtel, mivel e határértékek az érintett földrajzi területek különböző felhasználásának függvényében kerültek meghatározásra.

47 Azt a körülményt illetően, miszerint a 2014. február 13-i rendelet nem határoz meg kellően teljes keretet a szélerőművek ágazatát illetően, emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontjában és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt kritériumok a célból történő vizsgálatát, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló rendelet e fogalomba tartozhat-e, elsősorban ezen irányelv célkitűzésének fényében kell elvégezni, amely célkitűzésnek az a lényege, hogy – amint az a jelen ítélet 39. pontjából is következik – a környezetre valószínűleg jelentős hatást gyakorló döntések vonatkozásában környezeti hatásvizsgálatot kell végezni.

48 Egyébiránt, amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 55. pontjában, el kell kerülni a 2001/42 irányelvben előírt kötelezettségek megkerüléséhez vezető lehetséges stratégiákat, amelyek az intézkedések feldarabolásában testesülhetnek meg, ily módon csökkentve ezen irányelv hatékony érvényesülését (lásd ebben az értelemben: 2012. március 22-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-567/10, EU:C:2012:159, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 E célkitűzés tekintetében meg kell állapítani, hogy a „tervek és programok" fogalma valamennyi olyan aktusra vonatkozik, amely az érintett ágazatra alkalmazandó ellenőrzési szabályok és eljárások meghatározásával kritériumok és módozatok jelentős összességét állapítja meg egy vagy több olyan projekt engedélyezése és megvalósítása tekintetében, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a környezetre (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 11-i Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias és társai ítélet, C-43/10, EU:C:2012:560, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a 2014. február 13-i rendelet elsősorban műszaki előírásokra, üzemeltetési módozatokra (különösen az árnyékok stroboszkóp hatására), a balesetek és tűzesetek megelőzésére (többek között a szélerőmű leállítására), a zajszinttel kapcsolatos előírásokra, a helyreállításra, valamint a szélerőművekkel kapcsolatos biztonságra vonatkozik. Ezek az előírások kellő jelentőséggel és hatállyal bírnak az érintett ágazatra alkalmazandó feltételek meghatározása tekintetében, és az említett előírások által kínált, elsősorban környezetvédelmi jellegű döntési lehetőségek azon feltételek meghatározására irányulnak, amelyek mellett a jövőben a szélerőművek telepítése és üzemeltetése helyére vonatkozó konkrét projekteket engedélyezhetik.

51 Végül, az Aarhusi Egyezményre és a Kijevi jegyzőkönyvre támaszkodva a francia kormány szerint a „tervek és programok" fogalmát meg kell különböztetni az „általános szabályozás" fogalmától, amelybe a 2014. február 13-i rendelet is tartozik, ily módon ez utóbbi nem kerül ki a 2001/42 irányelv hatálya alól.

52 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy egyrészt ezen irányelv 2. cikke a) pontja első francia bekezdésének megfogalmazásából az következik, hogy – amint azt ebben az értelemben a jelen ítélet 49. pontjában említett ítélkezési gyakorlat is megerősíti – a „tervek és programok" fogalmába tartozhat minden törvényi vagy rendeleti úton elfogadott normatív jogi aktus.

53 Másfelől, amint azt a főtanácsnok is hangsúlyozza indítványának 70. pontjában, a 2001/42 irányelv különbözik az Aarhusi Egyezménytől és a Kijevi Jegyzőkönyvtől, mivel ezen irányelv éppen nem tartalmaz olyan, a szakpolitikákra vagy az általános szabályozásokra vonatkozó különös rendelkezéseket, amelyek a „tervektől és programoktól" való elhatárolást követelnék meg.

54 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontját, valamint 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „terveknek és programoknak" az ezen irányelv értelmében vett fogalmába tartozik az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan végrehajtási rendelet, amely a szélerőművek telepítésére vonatkozó, az ilyen erőművek telepítésével és üzemeltetésével kapcsolatos közigazgatási engedélyek kiadásának keretében tiszteletben tartandó különféle rendelkezéseket tartalmaz.

A költségekről

55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontját, valamint 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „terveknek és programoknak" az ezen irányelv értelmében vett fogalmába tartozik az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan végrehajtási rendelet, amely a szélerőművek telepítésére vonatkozó, az ilyen erőművek telepítésével és üzemeltetésével kapcsolatos közigazgatási engedélyek kiadásának keretében tiszteletben tartandó különféle rendelkezéseket tartalmaz.

Aláírások